

С Ц Е Н А Р І Й
години спілкування
«Толерантність врятує світ»

підготувала заступник директора
з виховної роботи Наталія Гайдар

2022р

Мета: Розкрити термін «толерантність»; обґрунтувати важливість шанобливого ставлення до інших як передумову успішного спілкування; формувати засади загальнолюдської цивілізації; аналізувати життєві ситуації; оцінювати власну поведінку з позиції толерантності; розвивати почуття колективізму, солідарності, вміння слухати, спілкуватись; виховувати вміння бути терпимими до оточуючих, встановлювати стосунки на доброзичливій, толерантній основі.

Обладнання: плакат «Сходинки взаємин», відео матеріал, емблема-квітка, кошик, м'яч, сердечка, маркери

Хід заходу:

Організаційний момент

Епіграф: «Уміння миритися з недосконалістю інших є ознакою справжньої гідності» (Г. Вінклер)

Вчитель: Доброго дня всім! Прошу поверніться один до одного і посміхніться.

Скажіть один одному «Доброго дня, друже!» Дякую. А тепер побажайте щось хороше один одному.

Скажіть, що є найважливішим у спілкуванні? (Бути ввічливим, щирим, доброзичливим, толерантним,...)

Дуже добре, що ви це розумієте. А що таке толерантність, що означає бути толерантним, чи завжди ми такими буваємо, чому все частіше говорять, що толерантність врятує світ? Все це ми з'ясуємо на сьогоднішньому уроці.

Людина може обійтись без багатьох речей, але не без іншої людини.

Навіть на самоті вона подумки звертається до інших людей. Наприклад, коли приміряєш новий одяг або робиш зачіску, думаєш, що скажуть твої друзі, чи не вважатимуть вони тебе відсталим або занадто крутим. Попри все людські стосунки нерідко спричинюють проблеми, непорозуміння, конфлікти, суперечки. Щоб запобігти цьому, треба навчитись ладнати з різними людьми. У різних людей – різні погляди на життя, навчання, працю, любов. Чи завжди ми поважаємо думки, погляди інших людей? Чи треба прагнути, щоб інша людина сприймала ваші погляди? Проявляти нетерпимість, чи бути толерантними? Послухайте притчу і скажіть, що було запорукою миру і злагоди у родині старого чоловіка.

Притча про аксакала

Помирає в поселенні старий аксакал. Прийшли до нього люди попрощатися, та й говорять: «Скажи нам, мудрий старий, як вдалося тобі створити такий порядок в сім'ї, що усі сини і невістки, дочки і зяті жили разом у мирі та злагоді. Не може говорити старий – подають йому папір і олівець, і він довго пише. І коли випадає з рук вмираючого аркуш, дуже здивувалися всі – там сто разів було написано одне слово. Не здогадуєтесь яке? Терпимість.

Кожна людина неповторна. Світ тому й цікавий, що всі люди різні. Чим люди відрізняються один від одного? (Відповіді дітей)

Так, люди звертають увагу на відмінності, але це не означає, що хтось є кращим за іншого. Ви навчаєтесь в одній групі довгий період часу, тому

добре знаєте один одного. Давайте в'яснимо, що у вас є спільного. А для цього пограємо гру «Я такий же як і ти». У мене в руках м'ячик. Той, кому цей м'яч дістанеться, кидає його будь-якому учасникові, звернувшись по імені, пояснює, чому він такий самий. «Я такий же як і ти, тому що...». Той, кому кинули м'яч, передає його наступному.

Ми з'ясували, що ви маєте багато спільних рис, тому вам завжди легко спілкуватися. Але ви багато в чому відрізняєтесь. Чи заважають вам відмінні риси характеру? Якщо так, то які і чому? (Відповіді вихованців)

Іноді риси характеру товариша вас нервують, іноді навпаки, вам допомагають прийняти певні важливі рішення. І незважаючи на відмінності у характерах, ви навчаєтесь в одному класі, ви є друзями, вам цікаво разом. Тому дуже важливо проявляти терпимість до всіх, сприймати людину такою, як вона є, навіть коли її уподобання, вміння відмінні від ваших. Потрібно проявляти якнайкращі моральні якості.

Саме цього навчають герої улюблених казок та мультфільмів. Яскравим прикладом є казка Андерсена «Гидке каченя». До вашої уваги уривок її на екрані. Після перегляду дайте відповідь на питання «Які якості повинні існувати в будь-якому колективі?». Увага на екран.

Запитання:

-Чи всі герої казки ставились один до одного як брати?

-Хто з мешканців пташиного двору користувався найбільшим авторитетом і чому?

-Чи повинні герої казки мати однакові права незалежно від свого походження?

-Чому мешканці пташиного двору ображали гидке каченя?

-Чи існують такі ситуації в людських колективах? Чому? Як зарадити цьому?

Так, ми всі різні, тому і взаємини між людьми бувають різними: позитивними або негативними. Це залежить від обставин, але частіше від самої людини. Потрібно бути терпимими один до одного. Але чи означає це терпимість до всього? Хіба можна терпіти, якщо хтось затіває бійку, ображає інших? Саме тут існує межа. Ми маємо багато прав, але не маємо права порушувати права інших.

“Моя свобода розмахувати руками завершується там, де починається ніс мого сусіда”. (Ф. Емерсон, американський філософ)

“Гідність людини полягає в тому, щоб любити тих, хто її ображає”

(Марк Аврелій, давньоримський імператор та філософ)

Як ви розумієте ці вислови? Спробуйте пояснити їх.

Які взаємини склались у нашому груповому колективі? І в якому напрямку вони розвиваються? Перед вами сходинки, найважливішою з яких є сходинка «терпимість». Сходами можна рухатись вгору, а значить розвивати взаємини в напрямку поліпшення, і можна рухатись вниз, що означатиме погіршення взаємин. Вам пропонується 10 різних понять і взаємин: «товариськість, упередження, співпраця, звинувачення, дискримінація, повага, насильство, стереотипи, порозуміння, терпимість».

Розташуйте слова на сходинках угору й вниз у такий спосіб, щоб на верхній сходинці було слово, яке для вас характеризує найпозитивніший вид взаємин між людьми, а останнім було поняття, яке на вашу думку характеризує негативні відносини.

Бачимо, що відносини у колективі розвиваються у висхідному напрямі, йдуть на покращення. Найважливіше для вас поняття «терпимість».

Отже, що означає слово «толерантність»? Зробимо невеликий лінгвістичний екскурс. Глосарії різних мов світу дають неоднозначні визначення цього поняття:

“tolerance” (англ.) - готовність і здатність без протесту сприймати особистість або річ;

“tolerance”(франц.) - повага до свободи іншого, його думок, поведінки, політичних і релігійних поглядів;

“kuanrong” (китайська) – припускати, виявляти великодушність щодо інших;

“tasamul” (араб.) – пробащення, поблажливість, милосердя, м'якість, співчуття, терпіння;

“tolerancia” (іспан.) – здатність визнавати відмінність від власних ідей чи помислів;

“толерантність” або “терпимість” (укр.) – здатність, уміння миритися з інакшою думкою, бути поблажливим до вчинків інших людей.

Що спільного у визначенні цього слова є у різних культурах?

Останнім часом поняття «толерантність» стало міжнародним терміном. Загальне значення цього слова є однаковим в будь-якій мові:

Толерантність – це здатність допускати, приймати існування чогось іншого, когось, не схожого на нас, рахуватись з думкою інших людей, бути поблажливими до них.

Основними спільними термінами є: повага, терпимість, спілкування.

Установіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:

Повага	Поблажливе, терпиме ставлення людини до чийось думок, поглядів, вірувань тощо
Толерантність	Взаємини людей, що виявляються в обміні інформацією, взаємодії та сприйнятті людини людиною
Нетерпимість	Небажання й невміння людини терпимо ставитись до когось або чого-небудь
Спілкування	Почуття шани, прихильне ставлення, що ґрунтується на визнанні чийх-небудь заслуг і високих позитивних якостей

Давайте спробуємо на кожну літеру слова толерантність назвати рису характеру, притаманну толерантній людині. (На дошці записане у стовпчик слово толерантність, вихованці по черзі називають риси характеру і виходять записують їх)

Т – терплячий, товариський, тактовний.

О – обережний, об'єктивний, оригінальний, особливий.

Л – лояльний, лагідний, легкий у спілкуванні.

Е – енергійний, елегантний, ефективний.

Р – рівний, розсудливий, рівнозначний, рівноправний.

А – активний, акуратний, авторитетний.

Н – надійний, найдорожчий.

Т – терплячий.

Н – необхідний людям, ніжний, незалежний.

І – інтелігентний, ідеальний, ідейний.

С – співпереживаючий, співчуваючий, сприймаючий свободу думок і дійіншого, страждаючий.

Т – тактовний, товариський.

До виявлення толерантності закликають всі світові релігії та конфесії. Ми є християни. Яка книга є основною для всіх християн? (Біблія). Саме в Біблії закладені норми толерантної поведінки людини. Це 10 заповідей. Давайте пригадаємо їх. (На екрані)

-Хай не буде тобі інших богів передо Мною!

-Не роби собі подоби Бога.

-Не призывай Імення Господа Бога твого, надаремно!

-Пам'ятай день суботній (недільний), щоб святити його!

-Шануй батька свого та матір свою.

-Не вбивай!

-Не чини перелюбу!

-Не кради!

Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!

-Не заздри!

Які заповіді найбільше стосуються толерантності?

Ми всі повинні пам'ятати Біблійні заповіді, поради батьків та вчителів, закони нашої держави.

На якому рівні у вас розвинута така риса як толерантність? Дізнаємось під час аналізу деяких життєвих ситуацій. Запрошую здобувачів освіти до інсценізації.

Виберіть правильний варіант та обґрунтуйте свою відповідь.

Ситуації:

Едуард має нетипову для хлопця зачіску – занадто довге волосся. Як поводитись тим, кому цей стиль не подобається?

Настя часто пропускає уроки без поважних причин. Як ставитись до цього?

Андрій завжди виявляє неповагу до інших, брутальність до своїх одногрупників. Що робити?

Ваша подруга одягла на вечірку вбрання, яке їй не личить та й недоречно на такому заході. Як ви відреагуєте?

(Інсценізація та обговорення ситуацій вихованцями)

Отже, толерантна людина:

Добре співпрацює з іншими на основах партнерства;

Готова миритися з думками інших;
Поважає людську гідність;
Поважає права інших;
Сприймає іншого таким, яким він є;
Здатна поставити себе на місце іншого;
Поважає право бути іншим;
Визнає рівність інших;
Терпима до чужих думок, вірувань, поведінки;
Відмовляється від домінування та насильства.
Пропоную переглянути відеоролик
(відео ролик про толерантність)
Заключна частина заходу

Давайте створимо емблему толерантності. У мене є квітка, але допоможіть зробити її красивою. Їй потрібні пелюстки, але не прості, а з рисами толерантності. (учні пишуть слова на пелюстках та прикріплюють їх на ромашку).

Отже, толерантність – це взаємоповага, терпимість, порозуміння, співчуття, милосердя, справедливість, чуйність, доброзичливість, повага.

Щоб побудувати толерантні відносини, потрібно пам'ятати «Скарбничку порад» та дотримуватись їх.

Навчіться поважати всіх, хто відрізняється від вас, і ви почнете поважати себе.

Цінують в кожній людині особистість і поважайте її думки, почуття, переконання, незалежно від того, чи збігаються вони з вашими.

Не поспішайте гніватись на людину або засуджувати її, треба постаратись зрозуміти людину, розібратись в конкретному випадку.

Шкільна дисципліна повинна ґрунтуватись на принципах взаємоповаги, справедливості та взаємодопомоги.

Чому ж говорять, що толерантність врятує світ?(Звучить музика)

Толерантність врятує світ

Толерантне ставлення людини

Збереже планету від негод,

Розрубає мотлох павутини,

Переріже нитку перешкод.

Толерантне ставлення до всього

Збереже, врятує і спасе,

Допоможе вгледіть перемогу,

Допоможе витримати все.

Будь завжди невтомним вільнодумцем,

Свої мрії пензлем намалюй.

Освіти життя яскравим сонцем,

Толерантний всесвіт побудуй!

А зараз я хочу запропонувати вам покласти в цей кошик ті цінності, які допоможуть підтримувати толерантні стосунки, терпиме ставлення один до

одного, які візьмете в подальше життя. Напишіть на сердечках найважливішу для вас рису толерантності, покладіть в кошик.

Ми склали великий кошик моральних цінностей, яких ви пообіцяли дотримуватись. Я надіюсь, що з моєю допомогою ми пронесемо його з честю та гідністю впродовж років навчання в ЦПТО.

Хотілося б побажати, щоб кожен з нас крокував по життю, тримаючи в одній руці ось таку ніжну, тендітну квітку, але з безцінними пелюстками, в іншій руці – повний кошик моральних цінностей людства, не забуваючи при цьому дуже важливі Біблійні заповіді, поради батьків та вчителів. Ось тоді ми зможемо побудувати милосердний, доброзичливий, терпимий, одним словом «толерантний» всесвіт!

Пам'ятайте:

«Щаслива людина та, яка дарує щастя багатьом людям»!

(Пісня про дружбу)